



Crisi econòmica, crisi del periodisme

JAUME PIGUILLEM

La crisi econòmica ha ferit greument el periodisme. Una disciplina i una professió que necessitava regenerar-se del fort cop que suposen les noves tecnologies i els nous canals i instruments de comunicació, així com la democratització del fenomen de la immediatesa de les notícies. Avui dia qualsevol persona pot fer arribar a tot el món el que està passant des del lloc que sigui en el moment que vulgui i a la societat s'ha creat una poderosa imatge d'omnipresència de la massa que els fa periodistes per alguns instants. Grans experts en les teories de la comunicació i del periodisme han advertit del fet que és necessari tornar a inventar el concepte del periodista per fer-ne un personatge molt més reflexiu, que brinda una anàlisi més profunda, que busca conseqüències a llarg termini i que té la possibilitat, des de la seva posició, d'accedir a les fonts més privilegiades.

L'opinió pública no ha trobat tot això en els anys anteriors i sembla que tampoc avui dia. Els mitjans com a ens de comunicació, parlant en un sentit global, no tenen cap pressa per dur a terme un canvi que pugui percebre l'audiència. Últimament, arran sobretot del procés d'independència iniciat a Catalunya, que ha agafat a contrapeu el Govern Central, podem detectar més aviat una polarització radical dels mitjans, la qual cosa allunya el periodisme del canvi cap a l'anàlisi i la reflexió global. El periodisme ha anat adoptant una posició

cada cop més subjectiva i més basada en els principis ideològics d'alguns, per definir a la resta com enfocar, escriure i explicar les notícies. Aquesta és una terrible sensació, la de detectar una idea de "estàs amb mi o contra mi" en la lluita dels mitjans per explicar la realitat, la seva realitat. Això ens porta a percebre un discurs paral·lel que té molt a veure amb l'opinió del Govern sobre la crisi, la qual cosa reforça l'intent de convèncer la gent que el camí que s'ha pres per lluitar contra aquesta crisi és el correcte, tot i que les xifres, en els últims anys, ens han volgut dir precisament el contrari.

Això no nega que hi hagi periodistes que intentin demarcar-se d'aquesta línia i analitzar la realitat social des d'una òptica diferent. N'hi ha, i se'ls ha de reconèixer una gran valentia. Tot i així, no trobem avui moltes persones que donin alternatives en veu alta, perquè aquestes no són ateses pels mitjans perquè ens arribi el que pensen de la crisi. I això farà que la sensació de complicitat del periodisme amb el poder que ens governa en la realitat d'avui i d'ahir s'impregni en la història de la crisi que recordarem en el futur. I veurem com el periodisme va callar quan a tot arreu d'Europa es duïen a terme mesures i retallades que atacaven la dignitat i el dret de les persones. Persones que, algunes d'elles, compren el diari per trobar respostes i només aconsegueixen fer-se més preguntes.